

ВІДНОВЛЕННЯ ОПТИМІЗМУ ТРИВАЄ

Прес-реліз Результати дослідження споживчих настроїв в Україні, спільного проекту компанії GfK Ukraine і Міжнародного центру перспективних досліджень

25 травня 2009 року
www.icps.com.ua, www.gfk.ua

Контактна особа: Максим Борода, керівник проекту
тел. (044) 484-4400, e-mail: mboroda@icps.kiev.ua

У квітні 2009 року поліпшення споживчих настроїв громадян України відбувалося вже третій місяць поспіль. Значення індексу споживчих настроїв (ІСН) додало ще 13,2 пункту та становило 65,6. Загалом після падіння до рекордно низького рівня в січні 2009 року ІСН зріс на 23,8 пункту. Тобто оптимізм українців поступово відновлюється. Це, ймовірно, спричинено відносною економічною стабільністю останніх кількох місяців і посиленням національної валюти щодо долара США.

Економічні очікування громадян України продовжують зростати швидше від оцінок поточного становища. У квітні 2009 року індекс економічних очікувань (ІЕО) зріс на 16,3 пункту до значення 73,2. Отже, економічні очікування українців уже впритул наблизилися до свого докризового рівня. Більшою мірою таке зростання ІЕО було зумовлене поліпшенням очікувань українців щодо змін особистого матеріального становища. Значення відповідного індексу х2 зросло найбільше – на 19,0 пункту – та сягнуло 76,6. Оцінки перспектив розвитку економіки України також поліпшилися. До того ж індекс короткострокових очікувань х3 зріс на 16,4 пункту до значення 59,7. Зростання індексу довгострокових очікувань виявилось помірнішим і становило 13,5 до значення 83,3. Це означає, що мешканці нашої країни дедалі більше очікують на поліпшення і власного матеріального становища, і економічної ситуації загалом у найближчому майбутньому.

Водночас оцінки поточного становища українців суттєво відстають від економічних очікувань за рівнем оптимізму. Значення індексу поточного становища у квітні 2009 року зросло на 8,5 пункту та становило 54,1. Негативними залишаються оцінки поточного особистого матеріального становища громадян України. Зростання відповідного індексу х1 становило лише 6,8 пункту, а його значення – 47,1. Воно вказує на те, що матеріальне становище більш як трьох чвертей мешканців нашої країни погіршилося за останні півроку. Відчутно зросла також готовність українців до здійснення великих купівель. На це вказує збільшення значення індексу схильності до споживання х5 на 10,2 пункту до 61,2.

В Україні триває поліпшення очікувань щодо інфляції та динаміки безробіття. У квітні 2009 року індекс очікуваної динаміки безробіття впав на 16,4 пункту до значення 138,8, що є близьким до докризового рівня. Індекс інфляційних очікувань поліпшився менш відчутно – на 5,6 пункту та становив 180,2. Таке значення є одним з найнижчих за кілька останніх років спостережень і може пояснюватися зміцненням гривні на тлі подальшого зменшення попиту на більшість категорій товарів і послуг.

Динаміка індексу споживчих настроїв в Україні

Місяць, рік	Індекс споживчих настроїв (ІСН)	Індекс поточного становища (ІПС)	Індекс економічних очікувань (ІЕО)
04'09	65,6	54,1	73,2
03'09	52,4	45,7	56,9
02'09	42,3	38,8	44,7
01'09	41,8	40,4	42,8
12'08	53,9	56,0	52,6
10'08	69,3	72,6	67,2
08'08	96,0	98,5	94,3
06'08	90,2	88,7	91,3
04'08	88,0	91,8	85,5
02'08	97,9	101,2	95,7
12'07	100,2	101,9	99,0
10'07	95,0	96,6	93,9
08'07	102,7	105,8	100,7
06'07	96,9	102,8	93,0
04'07	92,3	98,8	88,8
02'07	92,2	92,4	92,1
12'06	90,6	95,9	87,1
10'06	91,2	96,6	87,5
09'06	87,5	93,9	83,3
06'06	84,9	92,2	80,0
04'06	97,1	98,4	96,2
02'06	103,7	103,5	103,8
12'05	103,1	105,8	101,3
09'05	95,5	95,5	95,5
06'05	105,2	100,5	108,4

Джерела: GfK Ukraine, Міжнародний центр перспективних досліджень

Довідкова інформація

З січня 2009 року дослідження споживчих настроїв проводиться щомісяця.

Індекс споживчих настроїв в Україні визначають на підставі вибіркового обстеження домашніх господарств країни. Під час дослідження опитують 1 000 осіб віком від 15 до 59 років. Населення віком 15–59 років, яке становить 61,3% усього населення України, вважають найактивнішою частиною споживачів. Вибірка репрезентативна за статтю та віком, враховує міське та сільське населення й величину населеного пункту. Статистичне відхилення не перевищує 3,2%.

Для визначення ІСН респондентам задають такі запитання:

1. Як змінилося матеріальне становище вашої сім'ї за останні шість місяців?
2. Як, на вашу думку, зміниться матеріальне становище вашої сім'ї впродовж наступних шести місяців?
3. Говорячи про економічну ситуацію в країні загалом, ви вважаєте, що наступні дванадцять місяців будуть для економіки країни сприятливим чи несприятливим часом?
4. Як ви охарактеризували б наступні п'ять років – як сприятливий чи несприятливий час для економіки країни?
5. Як ви гадаєте, тепер загалом сприятливий чи несприятливий час робити великі покупки для дому?

За кожним із цих запитань визначають відповідний індекс:

- індекс поточного особистого матеріального становища (x1);
- індекс очікуваних змін особистого матеріального становища (x2);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчого року (x3);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчих п'яти років (x4);
- індекс доцільності робити великі покупки (x5).

Значення індексу обчислюють таким способом: від частки позитивних відповідей віднімають частку негативних і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. На підставі цих п'яти індексів визначають три сукупні індекси:

- індекс споживчих настроїв (ІСН) – середнє арифметичне індексів x1–x5;
- індекс поточного становища (ІПС) – середнє арифметичне індексів x1 і x5;
- індекс економічних очікувань (ІЕО) – середнє арифметичне індексів x2, x3, x4.

Значення індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Значення дорівнює 200 в тому разі, якщо всі громадяни позитивно оцінюють економічну ситуацію. Індекс дорівнює 100 тоді, коли частки позитивних і негативних оцінок однакові. Значення індексу менше 100 означає, що в суспільстві переважають негативні оцінки.

Для визначення індексу очікуваної динаміки безробіття (ІОДБ) та індексу інфляційних очікувань (ІО) респондентам задають такі запитання:

1. Як ви вважаєте, упродовж найближчих дванадцяти місяців безробітних (людей, які не мають роботи й шукають її) буде більше, приблизно стільки само чи менше, ніж тепер?
2. Як, на вашу думку, змінюватимуться ціни на основні споживчі товари та послуги впродовж найближчих одного–двох місяців?

Значення ІОДБ та ІО обчислюють таким способом: від частки відповідей, що свідчать про зростання безробіття (інфляції), віднімають частку відповідей, що свідчать про зменшення безробіття (інфляції), і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. Значення цих індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Наприклад, значення індексу дорівнює 200, якщо всі громадяни передбачають зростання безробіття (інфляції).

GfK Ukraine – українська дослідницька компанія, яка пропонує повний перелік послуг з опитувань і досліджень ринків в Україні, Молдові та Білорусі. GfK Ukraine входить до міжнародної дослідницької мережі GfK Group – четвертої за розмірами дослідницької групи у світі. GfK Group об'єднує 115 компаній у більше ніж 100 країнах світу.

Міжнародний центр перспективних досліджень – незалежна неприбуткова дослідницька організація, головна мета якої – інтелектуальне забезпечення процесу ухвалення політичних рішень в Україні.